

მეურნეობების დაფინანსების ახალი შესაძლებლობები

დალი სილაგაძე - ბიზნესის მართვის დოქტორი, აკ. წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ასცირებული პროფესორი

რეზიუმე

(ინტერნეტული ვერსია)

შეღავათიანი აგროკრედიტის პროექტი წლიდან წლამდე სახეს იცვლის, გარკვეულ მოდიფიკაციას გადის რეალობიდან გამომდინარე. დღეს შეცვლილია რეალობა ბანკებში; გაიზარდა საპროცენტო განაკვეთი, იმისთვის, რომ მეტი შესაძლებლობა ჰქონდეს აგროსასურსათო სექტორს და აგროსასურსათო ბიზნესს. ეს არის ახალი შესაძლებლობები, რომელიც კრიზისის დროს ჩნდება ფერმერებისთვის სოფლის მეურნეობაში. ჩვენი მოსახლეობის, დაახლოებით, 39%-ია სოფლის მეურნეობაში ჩართული. ამ პერიოდის განმავლობაში ადამიანები მიუბრუნდნენ სოფელს, თავიანთ ნაკვეთებს და მათ სჭირდებათ შესაძლებლობები იმისათვის, რომ თავიანთ მიწებზე, რეგისტრირებულ მიწებზე შეძლონ სასოფლო-სამეურნეო წარმოება. ამდენად, იმედს ვიტოვებთ მეურნეობებისთვის და ფერმერებისთვის გათვალისწინებული აგროკრედიტები პრაქტიკულად განხორციელდება, ეს არის ახალი შესაძლებლობები, და ეს შესაძლებლობები გამოყენებული უნდა იქნეს აგროსასურსათო სექტორის გაძლიერებისათვის.

უნივერსალური პროგრამა, რომელიც ხორციელდება 2013 წლიდან, ეს არის აგროკრედიტის პროგრამა. შეღავათიანი აგროკრედიტის პროექტი წლიდან წლამდე სახეს იცვლის, გარკვეულ მოდიფიკაციას გადის რეალობიდან გამომდინარე. დღეს შეცვლილია რეალობა ბანკებში; გაიზარდა საპროცენტო განაკვეთი, იმისთვის, რომ მეტი შესაძლებლობა ჰქონდეს აგროსასურსათო სექტორს და აგრო-სასურსათო ბიზნესს. ეს არის ახალი შესაძლებლობები, რომელიც კრიზისის დროს ჩნდება ფერმერებისთვის სოფლის მეურნეობაში. ჩვენი მოსახლეობის, დაახლოებით, 39%-ია სოფლის მეურნეობაში ჩართული. ამ პერიოდის განმავლობაში ადამიანები მიუბრუნდნენ სოფელს, თავიანთ ნაკვეთებს და მათ სჭირდებათ შესაძლებლობები იმისათვის, რომ თავიანთ მიწებზე, რეგისტრირებულ მიწებზე შეძლონ სასოფლო-სამეურნეო წარმოება.

აგრარულ წარმოებაში ეკონომიკური ზიანის შესამცირებლად, გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო კომპლექსური ღონისძიებების გატარებას იწყებს.

საქართველოს პრემიერ-მინისტრმა ანტიკრიზისული გეგმა წარადგინა. გეგმის თანახმად, ახალი კორონავირუსის გავრცელებით შექმნილი ვითარებით გამოწვეული ეკონომიკური ზიანის შესამცირებლად, სასოფლო-სამეურნეო საქმიანობაში ჩართულ ფერმერებსა და მეწარმეებს შესაძლებლობა ეძლევათ სახელმწიფოსგან მნიშვნელოვანი მხარდაჭერა მიიღონ. გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს მიერ უმოკლეს დროში შემუშავდა ახალი პროექტები; არსებული რეალობის გათვალისწინებით, გარკვეული ცვლილებები განხორციელდა მიმდინარე პროექტებშიც.

პროექტის „შელავათიანი აგროკრედიტი“ ფარგლებში, ერთწლიანი კულტურების მოყვანის მიმდინარე ხარჯების დაფინანსების მიზნით გაიცემა კრედიტები, რომლის სავარაუდო მოცულობა 50,000,000 ლარი იქნება. სახელმწიფო სრულად დააფინანსებს სესხების 6 თვის საპროცენტო განაკვეთს, ხოლო ფერმერებს შესაძლებლობა ეძლევათ სესხის ძირითადი თანხა გადაიხადონ მიღებული მოსავლის რეალიზაციის შემდეგ. 2020 წელს პროგრამით ისარგებლებს დაახლოებით 5,000 ბენეფიციარი.

„შელავათიანი აგროკრედიტის“ ძირითადი საშუალებების კომპონენტში იზრდება თანადაფინანსების პროცენტი (8%-ის ნაცვლად 11%), იზრდება ლიზინგის თანადაფინანსების პროცენტიც (9%-ის ნაცვლად 12%).

შემუშავდა ახალი ქვეკომპონენტი სასურსათო მრეწველობის, მათ შორის, ყურძნის გადამამუშავებელი წარმოება, პურისა და პურპროდუქტების წარმოება და მაკარონის ნაწარმის წარმოება, დაფინანსებისთვის. სახელმწიფო სესხის საპროცენტო განაკვეთის თანადაფინანსებას მოახდენს წლიური 10%-ის მოცულობით 24 თვის განმავლობაში. ასევე პროექტს ემატება აგროლიზინგის ქვეკომპონენტი სასურსათო მრეწველობის დაფინანსებისათვის, სადაც სახელმწიფო თანადაფინანსება იქნება 12%, 24 თვის განმავლობაში. 2020 წელს, პროგრამის ფარგლებში, ფერმერებზე გაცემული სესხების ჯამური სავარაუდო მოცულობა იქნება 25,000,000 ლარი.

პროექტს ემატება მეორადი უზრუნველყოფის კომპონენტი. მეხორცეული მიმართულების მეცხოველეობისათვის საბრუნავი საშუალებებისათვის გაცემულ სესხებზე, კომპონენტის ფარგლებში გაცემული ყოველი ახალი სესხის ძირითადი თანხის მთლიანი მოცულობის არაუმეტეს 50%-ის მეორადი უზრუნველყოფა მოხდება სახელმწიფოს მიერ სესხის ან მისი პირველი ტრანშის გაცემიდან მომდევნო 18 თვის განმავლობაში.

სოფლის მეურნეობის განვითარების საერთაშორისო ფონდის ფინანსური მხარდაჭერით, იწყება „მერძევეობის დარგის მოდერნიზაციის და ბაზარზე წვდომის სახელმწიფო პროგრამის“ განხორციელება. პროგრამის ფარგლებში დაგეგმილია სოფლად რძის მცირე წარმოების განვითარების ხელშეწყობა. 2020 წელს პროგრამის ფარგლებში დაიხარჯება 3 მილიონი ლარი. პროგრამით ისარგებლებს 60-მდე ფერმერი.

„ხორბლის იმპორტის სუბსიდირების სახელმწიფო პროგრამის“ ფარგლებში, სახელმწიფო 2020 წლის 15 მაისის ჩათვლით, საქართველოში იმპორტირებული ხორბლის რეალიზებისას წარმოქმნილ ფასთა შორის სხვაობის სუბსიდირებას მოახდენს. პროგრამის ბიუჯეტი შეადგენს 5.2 მლნ ლარს.

ცვლილებები განხორციელდა „აგროდაზღვევის“ სახელმწიფო პროგრამაში. პროგრამა სამწლიანი გახდა. მრავალწლიანი კულტურების დაზღვევის შემთხვევაში, ფერმერებს შესაძლებლობა ეძლევათ საკუთარი მოსავალი სამი კალენდარული წლით დაზღვიონ. 2020 წლის ბიუჯეტი შეადგენს 9 მილიონ ლარს.

სამინისტრო აახლებს „აგროწარმოების ხელშეწყობის პროგრამას“, რომელიც მოიცავს სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკაზე ხელმისაწვდომობის გაზრდას და დახურულ გრუნტში სოფლის მეურნეობის პირველადი წარმოების ზრდის ხელშეწყობას. პროგრამის საბიუჯეტო თანადაფინანსების ჯამური თანხა შეადგენს 10,000,000 ლარს. პროგრამის ფარგლებში სავარაუდოდ დაფინანსდება 200 ტრაქტორი, 80 000 კვ/მ სათბური და 400 ჰა მიწის ფართობზე მოეწყობა სარწყავი სისტემა.

სამინისტროს ინიციატივით და საქართველოს მთავრობის გადაწყვეტილებით, წყალმომხმარებელი ფიზიკური და იურიდიული პირები, 2020 წელს სრულად თავისუფლდებიან სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთების სამელიორაციო მომსახურებისათვის დადგენილი საფასურის გადახდისაგან.

გარდა ამისა, ფიზიკურ და იურიდიულ პირებს ასევე სრულად ჩამოეწერებათ შპს „საქართველოს მელიორაციის“ მიმართ არსებული 8 000 000 ლარამდე ოდენობის დავალიანება, რომელიც 2012-2019 წლებში სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთების სამელიორაციო მომსახურების შედეგად წარმოიქმნა.

„შეღვათიანი აგროკრედიტით“ სარგებლობა შეუძლიათ საქართველოს მოქალაქე ფიზიკურ და საქართველოს კანონმდებლობით რეგისტრირებულ იურიდიულ პირებს. ბენეფიციარი რეგისტრირებული უნდა იყოს ფერმერთა/ფერმათა რეესტრში.

„შეღვათიანი აგროკრედიტის“ მიღების სურვილით პირს შეუძლია მიმართოს პროექტში ჩართულ 12 ბანკს, ხოლო შეღვათიანი აგროლიზინგით სარგებლობის სურვილით, მიმართოს პროექტში ჩართულ 4 სალიზინგო კომპანიას.

დაინტერესებულ პირს შეუძლია მიმართოს პროექტში ჩართულ ნებისმიერ საფინანსო ინსტიტუტს, რომელიც განიხილავს განაცხადს. თუ პოტენციური მსესხებელი აკმაყოფილებს პროექტით დადგენილ პირობებს და ბანკის/სალიზინგო კომპანიის მიერ დადგენილ მოთხოვნებს, საფინანსო ინსტიტუტი გასცემს შეღვათიან აგროკრედიტს/აგროლიზინგს და ბენეფიციართან აფორმებს ყველა საჭირო დოკუმენტს, რის შემდეგაც, სააგენტო ახდენს სესხის/ლიზინგის თანადაფინანსებას.

2020 წელს პროექტის „შეღვათიანი აგროკრედიტი“ ბიუჯეტი 74 მლნ ლარია. ანტიკრიზისული ღონისძიებების ფარგლებში პროექტისთვის დამატებით გამოიყოფა 7.5 მლნ ლარი.

ამდენად, იმედს ვიტოვებთ მეურნეობებისთვის და ფერმერებისთვის გათვალისწინებული აგროკრედიტები პრაქტიკულად განხორციელდება, ეს არის ახალი შესაძლებლობები, და ეს შესაძლებლობები გამოყენებული უნდა იქნეს აგროსასურსათო სექტორის გაძლიერებისათვის.

New opportunities for financing farms

Dali Silagadze - Doctor of Business Administration, Ak. Associate Professor of Tsereteli State University

Abstract (Internet Version)

The Preferential Agrocredit Project changes from year to year, undergoing some modifications based on reality. Today the reality in banks has changed; The interest rate has been increased in order to have more opportunities for the agri-food sector and agri-food business. These are new opportunities that arise for farmers in agriculture during the crisis. Approximately 39% of our population is engaged in agriculture. During this period, people returned to the village, their plots, and they needed opportunities to produce agricultural land on their lands, registered lands. Thus, we hope that the agro-credits provided for farms and farmers will be practically implemented, these are new opportunities, and these opportunities should be used to strengthen the agri-food sector.